

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΗΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκληρονομημένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμῆς 100. Ἐξαμηνίᾳ δραχ. 55. Τρίμηνίᾳ δραχ. 30.
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατμῆ. 50. Ἀμερικῆς δολάρια 3. — Ἀγγλίας καὶ ἑλλῶν ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίγια 10.
Ἐξέμνητοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ. 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΩΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ ἀνδρόμαχοι ἐρχίζουσι τὴν 1ην οἰοῦντο ἴσως μῆνας.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Βαρβιτοῦ ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β' — Τόμος 41ος

Ἀθήναι, 9 Δεκεμβρίου 1933

Ἔτος 56ον. — Ἀριθ. 2

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ

ANDRÉ LAURIE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —
«Καλκούττα, 19 Μαρτίου 1882.

Αὐτὴ εἶναι ἡ διαθήκη μου. Ἄν καὶ ὀγδὲς τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα, ἔχω σοβαροὺς λόγους νὰ πιστεύω ὅτι ἡ ζωὴ μου κινδυνεύει, ἔνεκα παραλόγου καὶ ἀνικατοῦ μίσους, τὸ ὅποσον τρέφει ἐναντίον μου ἀγνωστος ἐχθρός, ὁ ὁποῖος εὐδόκησεν ἐσχάτως νὰ μὲ προεἰδοποιήσῃ ὅτι θὰ μ' ἐκδικηθῇ! Ἀπεφάσισα λοιπὸν νὰ γράψω τὴν διαθήκην μου, καὶ νὰ ἐκφράσω τὰς τελευταίας μου θελήσεις, τὰς ὁποίας συνιστῶ εἰς τὴν καλοσύνην τοῦ φίλου μου.

«Μικρὰν τῆς πατρίδος μου τριάκοντα ἔτη, ἀπεξενώθην βαθμηδὸν τῆς οἰκογενείας μου, ἡ ὁποία εἶδεξε πρὸς ἐμὲ μεγάλην ἀδιαφορίαν—ἤμου, καὶ δυστυχῶς, δευτερότοκος καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν οἱ πρωτότοκοι ἔχουν ὅλα τὰ προνόμια—καὶ ἀπέμεινα ἔρημος, ὡσὸτου ἐνυμφεύθην τὴν ἀγαπητὴν μου Διμιλίαν Κλοακέν, τὸν μόνον ἄνθρωπον εἰς τὸν κόσμον ἀπὸ τὸν ὁποῖο γινώρισσα στοργὴν καὶ ἀφοσίωσιν. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν πολίτιμον σύζυγον μοῦ ἦτο πεπρωμένον νὰ χάσω γρήγορα Δεκατρία ἔτη ἐπέρασαν ἀπὸ τὸν θάνατόν της, ὁ ὁποῖος μ' ἐδύθεισεν εἰς τόσον πένθος. Γνωρίζω καλὰ τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν ἀγάπην τὴν ὁποίαν ἔτρεφε πρὸς τὸν ἀδελφόν της, τὸν κ. Βενιαμίν Κλοακέν, πρῶτον ἀρχαιοφύλακα εἰς τὴν Νάντην καὶ ἤδη ἐγκατεστημένον εἰς τὸ Παρίσι. Γνωρίζω ἐπίσης ἀπὸ λογοδοσίας Ἀρχαιολογικῶν Ἐταιρειῶν καὶ ἄλλα εἰδικὰ δημοσιεύματα, μὲ ποῖον ζῆλον καὶ ἐπιτυχίαν ὁ γυναικάδελφός μου καταγι-

νεται εἰς ἀρχαιολογικὰς μελέτας, αἱ ὁποῖαι ἠπῆρξαν καὶ δι' ἐμὲ τὸ πάθος, ἡ μανία καὶ ἡ τέρψις τῆς στρατιωτικῆς μου ζωῆς.

«Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους κρίνω καλὸν νὰ τοῦ ἐμπιστευθῶ—εἶναι ἄλλωστε καὶ ὁ μόνος μου συγγενὴς ἀξίος αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος— ὅ,τι ἔχω

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Στὴν αὐλὴ τοῦ Παρθεναγωγείου

προσφιλέστερον: την θυγατέρα μου Ανθήν και τον υιόν μου Χάνδον. Πρακαλιώ εθεν τον κ. Βενιαμίν Κλοακέν, έν όνόματι της αγάπης την νόσταν έστρεψε προς την μητέρα των, να χρησιμοποιήση ως κηδεμών εις τα παιδιά αυτά, μέχρι της ημέρας κατά την όποιαν η Ανθή θα εβρη σύζυγον άξιον αυτής, και ο Χάνδος θα εξέλιθη από την στρατιωτικήν Σχολήν, δια την όποιαν τον προορίζω.

«Η περιουσία μου συνίσταται: Α' από 600 λίρας στερλίνας κατατεθειμένας εις την Άγγλικήν Τράπεζαν με τόκον 3 1/2%. Β' από καθυστερούμενους μισθούς μου. Γ' από την σύνταξιν, την όποιαν θα πληρώνη, τó Κράτος εις την θυγατέρα μου από τού θανάτου μου μέχρι τού γάμου της. Δ' από τα έπιπλά μου, βιβλία και καλλιτεχνικά άντικείμενα. και Ε' από τα χειρόγραφα μου, και κυρίως τας σημειώσεις μου περί των **χιμερικών** αρχαιοτήτων, με σχέδια ή φωτογραφήματα, τα όποια άπεκόμισα εκ της αρχαιολογικής μου εκδρομής ανά την Καμβόγην».

— Διάβολέ! φώναξε εδω ό κ. Κλοακέν. Τό πράγμα καταστά ένδιαφέρον. Η χιμερική αρχιτεκτονική, που εδω και δέκα χρόνια άκόμη δέν ξέραμε ούτε τόνος ή, είναι μια από τις λαμπρότερες άποκαλύψεις της αρχαίας άσιατικής τέχνης.

— Θα είναι χωρίς άλλο τίποτε άμορφα έρείκια και άγάλματα χωρίς μύτη! τόν έκοψε ό Παύλος. «Ε, βέβαια, άν είχαν και μύτη, δέν θα έξιζαν τό ένδιαφέρον των κυριών αρχαιολόγων!»

— Τι έκαμε; άποκρίθηκε ζωηρά ό κ. Κλοακέν: άμορφα έρείκια;... Μάθε λοιπόν, νεαρέ μου βάρβαρε, πως γάλλοι ναυτικοί άνακάλυψαν στην Καμβόγη που άκούς, μέσα σε άδιάπεραστα σχεδόν δάση, άληθινά θαύματα αρχιτεκτονικής, ναούς και άνάκτορα, που άμιλλώνται με τα όμορφότερα μνημεία των Άθηνών και της Ρώμης!

«Ο Παύλος σάπασε και ό κ. Κλοακέν έξακολούθησε τό διάβασμα:

«Όλα αυτά τα χειρόγραφα και τα σχέδια εύρίσκονται εις τό γραφείον μου. Άμέσως μετά τόν θάνατόν μου πρέπει να σφραγισθούν και να μήν άφαιρεθούν αι σφραγιδες παρά μόνον επί παρουσία του έκτελεστού της διαθήκης μου κ. Κλοακέν...»

— Τι έκαμε λέει; φώναξε πάλι ό αρχαιολόγος. «Επί παρουσία μου; Φαντάσθηκε λοιπόν ό αγαθός αυτός συντηρητάρχης, πως ένας Γάλλος μπορεί να πάη στην Καλκούττα μ' όση εύκολία πηγαινει να κάμη ένα

γύρο στις Βερσαλλίες; Μπα σε καλό!... Άλλά ως να έπρόβλεπε αυτή την παρατήρηση, ό διαθέτης έλεγε πρακαλιώ:

«Ταξείδιον εις τας Ίνδιαν δέν είναι βέβαια πολύ εύκολον, και δέν άρνοϋμαι ότι, απαιτών τοιαύτην θυσίαν από τόν λαμπρόν μου γυναικάδελφον, εύρίσκομαι πάρα πολύ ύπαχρωμένος προς αυτόν τόν διαβεβαιώ όμως ότι τό ένδιαφέρον της συλλογής μου είναι ίκανόν να ανταμείψη τόν άληθινόν επιστήμονα δια τούς κόπους του, και εκ άλλου έχω σοβαρούς λόγους να μη θέλω να θέση άλλος πρό αυτού την χείρα εις τας σημειώσεις μου. Τ'ό εμπιστευομαι λοιπόν την έπιστημονικήν αυτήν παρακαταθήκην και τόν παρακαλώ να την παραλάβη άποπροσώπως. Έν πάση περιπτώσει, οι έντιμοι κκ. Γκράχαμ και Σα, τών όποιων είμαι πελάτης από εικοπενταετίας χωρίς καμμίαν δυσάρεσκειαν έκατέρωθεν, παρακαλοϋνται να ζητήσουν επί τού προκειμένου τας οδηγίας τού κ. Κλοακέν».

Υπογεγραμ. Γ. Π. Κ. Ροβινσόν».

— Και τώρα; έκαμε μετά τό διάβασμα ό αρχαιολόγος. Μπορώ, καλέ, να πάω εγώ στην άκρη τού κόσμου;

— Γιατί όχι; ειπε ό Παύλος. Και πρώτα-πρώτα ή Καλκούττα δέν είναι στην άκρη τού κόσμου. Σήμερα πηγαινει κανείς εκεί σε εικοσιδυό ημέρες. Δέν συζητούσαμε για τό καλοκαιριό μας ταξίδι; Να που τό βρήκαμε!

— Άλήθεια; Θέλεις να πάμε στις Ίνδιες;

— Βεβαίωτατα! Και βάζω στοιχημα πως και σεις καταβάθος τό θέλετε πολύ.

— Πολύ καλά! άφου βέβαις στοιχημα, μάλιστα, τό θέλω. Στάσου όμως, γιατί εδω άπάρχεται κ' άλλο γράμμα.

Πραγματικώς, στο βέθος τού μεγάλου φακέλλου ήταν κ' ένας φακέλλος μικρός, που ειχε μέσα αυτό τό έπισκεπτήριο:

«Ο ταγματάρχης Όμόλλου ποσωνινός διοικητής τού 111ου συντάγματος Καλκούττα

Και τό άκόλουθο γραμματάκι: «Η κυρία Όμόλλου προσφέρει τά σέση της στον κ. Β. Κλοακέν κ' έλπίζει να λάβη την εύχαρίστηση να τόν φιλοξενήση στο σπίτι της όταν θα έλθη στην Καλκούττα. Η έσωκλειστη φωτογραφία είναι της

«Ανθής και τού Χάνδου Ροβινσόν».

— Η ζωντανή εικόνα της άμοιρης της αδελφής μου! φώναξε ό κ. Κλοακέν κοιτάζοντας με συγκίνηση στη φωτογραφία ένα χαριτωμένο κορίτσι ως δεκαοκτώ χρονών, που στηριζε τό χέρι στον ώμο τού νεαρού αδελφού της. Αύτά τα παιδιά θα τό γνώριζα μέσα σε χίλια!

— Βλέπετε πως είχα δικίω; ειπε ό Παύλος, συγκινημένος κ' αυτός. Λοιπόν, μπαρμπά, φεύγουμε για την Καλκούττα με πρώτο!

— Θα ιβης και τη διώρυγα τού Σουέζ! φώναξε ό κ. Κλοακέν.

— Και σεις τις Πυραμίδες και τό Μουσείο τού Βουλάχ! άποκρίθηκε ό Παύλος.

— Χωριστά τις αρχαιοτήτες των Ίνδιων και της Κομβόδης!... Τελοςπάντων, έσρό καθήκον μου επιβάλλει αυτό τό ταξίδι, και δε θα μπορούσα να τό άποφύγω χωρίς τύψη.

— Αυτό λέω κ' εγώ.

— Ώρατα! λοιπόν φεύγουμε άποφασισθηκα!

«Ο Παύλος, σάν πρακτικός άνθρωπος, ειχε πάρει κιάλα έναν «Όδηγό των Σιδηροδρόμων» και τόν ξεφύλλιζε βιαστικά.

«Καλκούττα... Έταιρεία θαλασσίων Διακορμηθένσεων... άτμόπλοιοι γαλλικών», ειπε σε λίγο, «δια Μασσαλίας, Σουέζ, Ποαντεγκάλ, Μαδράς... Άναχωρεί στις 27».

— Μεθαύριο!

— Προφθαίνουμε να έτοιμασθούμε.

— Βέβαια προφθαίνουμε.

— Άν θέλουμε μάλιστα να συντομεύσουμε τό ταξίδι μας, μπορούμε να αναχωρήσουμε από την Άλεξάνδρεια κατ' ευθείαν για την Καλκούττα με την Άνατολική Έταιρεία.

— Μπορούμε κάλλιστα!

— Λοιπόν, σήμερα είναι Δευτέρα.

Άγριο βράδυ φεύγουμε με τό ξεκούδες για Μασσαλία. Και μεθαύριο, Τετάρτη, επιβιβάζομαστε για Καλκούττα.

«Ένας ξαφνικός κρότος έκαμε και τούς δυό να γυρίσουν: «Ο Γιάννης, τρέχοντας να δώση την είδηση στην υπηρεσία, ειχε ρίξει κάτω όλάνερη πυραμίδα από πιατικά».

Β'

Στην Καλκούττα

Είκοσι μέρες άργότερα, οι κ. κ. Κλοακέν, κατέρας και γιός, έφθασαν στην Καλκούττα με τό άτμόπλοιο «Σεράπιον».

Τό πρόγραμμα τού ταξιδιού ειχε πραγματοποιηθει κατά μέγα μέρος. «Ο αρχαιολόγος ειχε ιδεί στην Αίγυπτο τις Πυραμίδες και τό Μουσείο τού Δουλάχ—που ειχε πλουτισθει μάλιστα πρό όλίγου με τριανταδυό

ΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΙΕΡΟΤΟΥ

[ΔΙΗΓΗΜΑΤΑΚΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Β'. — Μια ιδέα για ένα επάγγελμα

«Ένα βράδυ, ό κ. Δημάρχος ειχε προσκαλέσει πολύν κόσμο στο σπίτι του, για να θαυμάσουν τόν μεγάλο πιανίστα κύριο Δομισόλ και την έξοχη τραγουδίστρα κυρία Σολφά. «Ο Πιερότος, που ένόμιζε πως τού άρέσει πολύ ή μουσική, κατάφερε να προσκαλεστή στού κ. Δημάρχου, που έγνωρίζε τόν πατέρα του.

«Έβαλε λοιπόν ένα παλιό φράκιο που τό ξετύλιξε σε μια κασέλα,

ένα ψηλό καπέλλο που τό δανείσθηκε από τού κ. Ειρηνοδίκη—φίλος κ' αδελφός τού πατέρα του—κ' άσπρη γάντια, που αυτά όμως τάγόρασε από ένα παλαιοπώλειο και τά καθάρισε με βενζίνη. Και πήγε στού κ. Δημάρχου πεζός, γιατί δέν ειχε να πληρώση κ' άμάξι σάν τούς άλλους καλεσμένους.

Τά σαλόνια ήταν φωταγωγημένα και γεμάτα κυρίες και κύριες. «Ο Πιερότος κάθησε σε μια πολυθρόνα, όχι πολύ μακριά από τό πιάνο και περιμένε. Και να, σε λίγο, παρουσιάζεται ό κ. Δομισόλ, χαιρετά τόν κόσμο και κάθεται μπροστά στο πιάνο. Ώπισω του παρουσιάζεται κ' ή κυρία Σολφά με τις νέτες στο χέρι.

σαρκοφάγους Φαραών—κ' ό μηχανικός μπόρεσε να εξετάση με την ήσυχια του τη διώρυγα τού Σουέζ και να υπολογίση την κλίση των όχθών της. Άλλ' έμα βγήκαν στην Άλεξάνδρεια, ειδαν πως για λεπτομερέστερη εξέταση των αιγυπτιακών έργων και αρχαιοτήτων έπρεπε να φέρωσουν τουλάχιστο ένα μήνα, ενφ τό άγγλικό άτμόπλοιο αναχωρούσε για Καλκούττα μετά δυό ημέρες κ' ό Παύλος με κανένα λόγο δέν ήθελε να θυσιάση περισσότερο από τρεις μήνες για όλο τό ταξίδι, γιατί τό Νοέμβριο χωρίς άλλο έπρεπε να γυρίση στο Παρίσι, για νακούση μαθήματα στη Σχολή των Γεφυροποιών. Έτσι ό κ. Κλοακέν βρέθηκε αναγκασμένος να μείνη μόνο 48 ώρες στην Αίγυπτο.

— Να ιδούμε, ειλεγε, να ιδούμε θα τα καταφέρουμε και στις Ίνδιες; Θα προφτάσουμε να ιδούμε τίποτε, σε τόσο λίγον καιρό;

Και μπαρκαριστήκαν στ' άτμόπλοιο «Σεράπιον».

«Έσχισαν όλοτάχως την Έρυθρά Θάλασσα και, στρίβοντας στον Περσικό Κόλπο, ειδαν μπροστά τους τη μεγαλοπρεπή Κεϋλάνη με τα γιγάντια δέντρα της. Τώρα παραπλεύουν την Ινδική χερσόνησο και, δεκατρείς ημέρες μετά την άναχώρησή τους από τό Άδεν, συναντούν έν' από τα πλοία εκείνα που στέκονται στα στόμια τού Γάγγη και χρησιμοποιούν για φάροι. Άπ' αυτό πήραν τόν εμπειρο πλότο που θα έδηγοϋσε τό «Σεράπιον» ανάμεσα στους πελώριους κείνους σωρούς τού έμμου που ό Ιερός ποταμός χύνει στον κόλπο της Βεγγάλης.

(Άκολουθαί) ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΚΟΠΟΙΟΣ

Η ΤΣΑΠΑΤΣΟΥΛΑ

Τού κ. Γιάννη Κουγιούλη

Τη μικρούλα τή Φροσούλα ό μπαμπάς της τη μαλώνει.

Και τής λέει, ενφ κλαίει, όλα πως τό μουτζουράνει.

Στα τετραδία άφίνει άδεια φύλλα όλάνερη, κ' ό λένε.

Κ' όμ' άρχίζει να ξεσχίζει τότε, δέν οικονομείται!

Κλαίει, κλαίει κ' όλο τής λέει κείνος: «—Θά τό ξανακάνης!»

Τουατατούλα είσαι, Φροσούλα! έτσι, κροκοπή δέν κάνεις!

Κι' αρχίζουν. Ο κ. Δομισόλ παίζει, παίζει, παίζει. Η κ. Σολφά τραγουδάει, τραγουδάει, τραγουδάει. Ένα κομμάτι, δυο κομμάτια, τρία, τέσσερα... Ο κόσμος, στο τέλος κάθε κομματιού, σπάζει τα χέρια του απ' τα χειροκροτήματα. Χειροκροτεί κι' ο Πιερότος αφού χειροκροτούνε κι' οι άλλοι. Και συλλογιέται:

«—Εγώ τώρα γυροεύω έκταγμα. Γιατί να μη γίνω μουσικός; Αιτό, μου φαίνεται, είναι μια πολύ καλή ιδέα. Να παίζω πιάνο, βιολί, φλάουτο, ήτι θέλω, να τραγουδάω κιόλα. Και να βγάλω λεφτά. Γιατί όποιον παίζω, βέβαια, θα με πληρώνουν. Μήπως άποψε δεν θα πληρωθούν κι' ο κ. Δομισόλ και η κ. Σολφά; Θα με παίρνουν να παίζω σε θέατρα, κινηματογράφους, καφενεία, εστιατόρια, χοροδιδασκαλεία, παντού. Έπειτα, σά μάθω καλά μουσική, θα μπορώ να μαθαίνω κι' άλλους πού θα με πληρώνουν. Και θάχω πολλά λεφτά και θα ζώ σαν άνθρωπος...»

«Αλλά καθώς έκανε τα χροιά αυτά άνοιξε, τον πήρε ο ύπνος. (Τόσο, βλέπετε, του άρεσε ή μουσική). Και φαντασθήτε πια τα γέλια του κόσμου, όταν, στο τέλος ενός τραγουδιού, πού όλοι τή χειροκροτήσαν, άκούστηκαν και μερικά... ροχαλητά! Τι άστειο, μα και τί προσβλητικό για τόν μεγάλο πιανίστα και τήν έξοχη τραγουδίστρια! Οι θαυμαστές τους έγιναν έξω-φρενών. Κι' ένας απ' αυτούς ξύπνησε με μια σφερικά τόν Πιερότο, τόν σηκώνει απ' τήν πολυθρόνα και τόν πέταξε έξω με μια κλωτσιά. Έτσι έκανοποιήθηκαν ο κ. Δομισόλ κι' η κ. Σολφά.»

«—Αδιάφορο! συλλογιζόταν φεύγοντας ο Πιερότος. Έγώ θα γίνω μουσικός!»

(Συνέχεια)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΑΠΟ ΤΟ «ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ»

ΙΟ.-ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ

Σ' ένα χωριό, λίγο παραέξω απ' τή μικρή πόλη, σκάβοντας για να θεμελιώσουν σπίτι, βρήκαν ένα τάφο αρχαίο.

Ο "Αλκίης τή άκουσε πρώτα από ένα συμμαθητή του στο σχολείο. "Υστερα ρώτησαν και τή δάσκαλο πού τούς τή επικύρωσε.

Δέν είναι ή πρώτη φορά, τούς είπε. Στόν τόπο μας, όπου σχεδόν κι' αν σκάψη κανένας, θα βρή κάτι αρχαίο. Τάφο, σπασμένο άγαλμα, κομμάτι από κολώννα, άγγελο, νόμισμα, στολίδι. Πολλά απ' αυτά τή βρίσκουν μέσα στους τάφους. Και σ' αυτόν πού ξεσκεπάστηκε τώρα στο χωριό, λένε πως βρήκαν άγγελο, νομίσματα και μικρά, πήλινα άγαλματάκια.

Θα τή φέρουν στο Μουσείο; ρώτησε ένα παιδί.

—Ίσως, είπε ο δάσκαλος. "Αλλα τή στέλνουν στήν "Αθήνα, άλλα τή φέρνουν στόν τόπο. Τό Μουσείο μας έχει ως τώρα αρκετά. Πήγατε ποτέ να τή ρήγτε;

Μερικά παιδιά είχαν πάει. Πολλά όμως δεν ήξεραν καν πως υπάρχει στόν τόπο Μουσείο. Ο "Αλκίης τή ήξερε, μα κι' αυτός δεν είχε πάει ποτέ.

Είναι ώρατο, είπε ο δάσκαλος. Βλέπει κανένας πράματα πού τή φτιασαν ή τή μεταχειρίζονταν οι άνθρωποι πού ζούσαν στόν τόπο μας εδώ και δυό και τρεις χιλιάδες χρόνια.

—Οι πρόγονοί μας, είπε ο "Αλκίης.

—Ναι, οι αρχαίοι μας πρόγονοι οι μεγάλοι, πού διαβάζουμε κι' αυτός στήν "Ιστορία. Βλέπετε έν' αρχαίο άγγελο και συλλογιέσαι: «Για φαντάσου! Αυτό μπορεί να τήχε στο σπίτι του ένας από κείνους πού πολέμησαν τούς Πέρσες στο Μαραθώνα!»

—Οι αρχαίοι "Ελληνες ζούσαν αλλοιούτως απ' μας, είπε ένκ παιδί.

—Ναι, είπε ο δάσκαλος. Και πως ζούσαν, μας τή δείχνουν και μας τή μαθαίνουν προπάντων αυτά πού βρίσκουμε θαμμένα στή γή. «Τά αρχαιολογικά ερήματα» καθώς τή λένε. Είναι ερείπια από αρχαία σπίτια, αρχαία λουτρά, αρχαία θέατρα, αρχαία στάδια, αρχαίοι ναοί. Είναι άγάλματα αρχαίων θεών, ήρώων, βασιλιάδων, στρατηγών. Είναι ζωγραφίες πάνω σε τοίχους, σε πατώματα, σε άγγελα. "Α, πόσα μας μαθαίνουν αυτές οι ζωγραφίες! Πως ντύνονταν οι αρχαίοι "Ελληνες, πως κάθονταν, πως έτρωγαν, πως έπιναν, πως λούζονταν, πως μάθαιναν τή παιδιά γράμματα και μουσική στο σχολείο... Από τήν "Ιστορία μαθαίνουμε τή μεγάλα τούς έργα, τούς πολέμους τούς, τή νίκες τούς, τή κατορθώματά τούς. Από τήν αρχαιολογία μαθαίνουμε βέβαια και τήν "Ιστορία τούς, προπάντων όμως μαθαίνουμε τή ζωή τούς. Κι' είναι κάτι περισσότερο κι' ώρατο!

Τό μεσημέρι, στο σπίτι του, ο "Αλκίης έκαμε λόγο κι' αυτά στο τραπέζι. Κι' ο πατέρας του τού υποσχέθηκε να τόν πάη καμιά μέρα να ρήδη τή Μουσείο.

—Μή νομίζεις όμως, τού είπε, πως θά ρήδης κανένα μεγάλο Μουσείο, σαν εκείνα πού έχουν στήν "Αθήνα ή σ' άλλες ελληνικές πόλεις, πού «αρχαιολογικές» απ' τή δική μας. Τό Μουσείο μας είναι μικρό. Στο Γυμνάσιο, σε μια κάμαρα, έχουν μαζέψει όσα βρέθηκαν εδώ τή τελευταία χρόνια και δεν τή έστειλαν στήν "Αθήνα γιατί είχαν εκεί όμοια. Ο ίδιος ο κ. Γυμνασιάρχης είναι κι' ο έφορος.

—Μά έφορος τών "Αρχαιοτήτων δεν είναι ο κ. Διομήδης; ρώτησε ο "Αλκίης.

—Ναι, μ' αυτός είναι για όλο τή νομι. "Αμα βρεθή τίποτα κι' εδώ, έρχεται, τή βλέπει κι' άποφασίζει αν θα στείλ η στήν "Αθήνα ή αν θα μείνει στόν τόπο.

Και σε πρώτη ευκαιρία, ο "Αλκίης πήγε με τόν πατέρα του στο Μουσείο. Ήταν μικρό βέβαια, μα τού "Αλκίη τού φάνηκε μεγάλο, γιατί δεν είχε ρήδει ποτέ μεγαλύτερο. Πόσα άγγελα μέσα στα τζαμιάτά εκείνα άρμάρια, πόσα άγαλματάκια πήλινα, πόσοι λόγχοι, και πόσα μικρά συντήρια πού δεν καταλάβαινε κανένας από τί πράμα ήταν!

Σε μια γωνιά, είδε μια ξύλινη στήλη κι' άπάνω ένα κεφάλι από άγκλημα μαρμαρένιο. Παραπέρα, άκουμπισμένη στόν τοίχο, μια πλάκα σπασμένη και φαγωμένη με κάποια έπιγραφή. Ο "Αλκίης προσπάθησε να τή διαβάση, μα μόλις ξεχώρισε δυό-τρία γράμματα. Στή μέση τής κάμαρας, όρθιο, ήταν έν' άρκετά μεγάλο κομμάτι από μαρμαρένια κολώννα, και δίπλα του ένα μικρότερο, ξαπλωμένο, ίσως γιατί δε μπορούσε να σταθή. "Ακόμα μια πλάκα, ή καλύτερα μισή πλάκα, με κολοβωμένο άνάγκυφο όπου ξεχώρισε μια γυναίκα με πέπλο. Και σε μια μικρή βιτρίνα, κάμποσα αρχαία νομίσματα, δυό-τρία χρυσά και άλλα χάλκινα.

Τίποτ' άλλο. Αυτά μόνο είχε, για τήν ώρα, τή μικρό Μουσείο τού τόπου.

Ο "Αλκίης τή κοίταζε με προσοχή, τή περιεργάζόταν και για τή κάθε τι ρωτούσε τόν πατέρα του. Προπάντων για τή άγγελο πού είχαν άπάνω ζωγραφίες. Ήταν μαδρες, κίτρινες και κοκκινωτές. Κατ' παράσταιναν γυναίκες, άντρες, νέους, παιδιά. "Ακόμα και ζώα—άλογα, ένα βόδι με πελώρια κέρατα, ένα σκόλο με μακριά μουσούδα.

Μια γυναίκα, με πλούσια φορέματα, καθόταν σε μια παράξενη πολυθρόνα, κι' ένκ κορίτσι, φτωχότερα ντυμένο— ή δούλα τής βέβαια— τήν παράστασε. "Αλλοθ ένας νέος, πού

τό κοντό του πουκάμισο, με ζώνη στή μέση, τού άφινε γυμνά τή χέρια και τή πόδια, κρατούσε ένα δοξάρι κι' είχε στόν ώμο του μια θήκη με σάβτες. Κι' άλλος δυό άντρες με μαύρα γένια και με στεφάνια στο κεφάλι, ήταν μισοξάπλωμένοι σε καναπέδες κι' είχαν δίπλα τούς ένα τραπέζι χαμηλό.

—Νά, οι αρχαίοι! είπε ο "Αλκίης πού θυμόταν τή λόγια τού δασκάλου. Έδώ βλέπουμε πως ντύνονταν και πως ζούσαν.

—Μά βέβαια, είπε ο πατέρας. Κι' οι ζωγραφίες πού έχει ή "Ιστορία σου, είναι αντιγραμμένες από αρχαία άγγελα, από αρχαίες τοιχογραφίες, άνάγκυφα ή κι' άγάλματα.

—Τό φαντάζομαι, είπε ο "Αλκίης. Τό βιβλίο μου έχει τή Θεμιστοκλή, τόν "Αριστοτέλη, τόν Κίμωνα, τόν "Ευρυβιάδη, τούς Μαραθωνιάχους, τόν Περικλή. Πως θα ήξερε ο ζωγράφος, πού έκαμε τήσ εικόνες, πως ήταν και τί φορούσαν αυτοί; όλοι, αν δεν έβλεπε αυτά τή αρχαία, καμωμένα από ζωγράφους ή και γλύπτες εκείνου τού καιρού;

Ο "Αλκίης σιάθησε πολλήν ώρα μπροστά στο μαρμαρένιο εκείνο κεφάλι. Τή κοίταζε απ' όλες τήσ μεριές. Κι' είπε:

—Τή όμορφο πού είναι! "Αν δεν τού έλειπε μάλιστα κι' ή μήτη... Φαίνεται πως θά τήν έσπασε ή άξίνα, όταν έσκαβαν εκεί πού τή βρήκαν...

—Ίσως, είπε ο πατέρας. Πολλά όμως αρχαία άγάλματα κακοποιήθηκαν από βάρβαρους κατακτητές πριν ακόμα βαφτούν στή γή. Γι' αυτός, βλέπεις, ήταν είδωλο άλλης θρησκείας και, από φανατισμό, τούς έσπασαν τήσ μύτες και τήσ ταφτιά. Αυτό τή άγαλματάκι, πού βρέθηκε μόνο τή κεφάλι του, ίσως θά ήταν κάποιου θεού: τού "Ερμή, τού "Απόλλωνα, τού Διόνυσου...

—Τί είπε κι' αυτό ο κ. έφορος; —Δέν έβρει... "Από ένα κεφάλι μόνο, κι' έτσι σκαταμένο, δεν μπορεί κανένας να καταλάβη και να προσδιορίση. "Ολους αυτούς τούς θεούς, βλέπεις, οι αρχαίοι τούς παράσταινον νέους κι' ώρατους. Μόνο αν ήταν δάκρυο τή άγαλμα, θά έξορισε παιονού θεού είναι, από τή στήση του, τή φορεσιά του, τή άρκατωσιά του και προπάντων από τή πράματα πού θά κρατούσε ή θά είχε κοντά του— τή σημάδια του, τή σύμβολα, καθώς τή λένε, και τή έμβλήματα. Ο Διόνυσος, παραδειγματός χάρη, θά είχε άμπελόφυλλα και σταφύλια, γιατί,

καθώς έβρεις, ήταν ο θεός τού άμπελιού και τού κρασιού.

—Έτσι για πολλά άγάλματα, και πού άκέρια άκόμα, πού υπάρχουν στα διάφορα Μουσεία, οι αρχαιολόγοι δεν ξέρουν καλά ποιους θεούς ή ήρωες παράσταινον. "Αλλοι λένε τούτον κι' άλλοι εκείνον. Συζητούν χωρίς να συμφωνούν. Δέν είναι πολλά χρόνια πού βρέθηκε ένα θαυμάσιο χάλκινο άγαλμα έφηβου. Κι' άλλοι είπαν πως είναι ο "Ερμής, άλλοι ο Πάρις.

Ο "Αλκίης κοίταζε με προσοχή και τή νομίσματα.

—Κι' απ' αυτά μαθαίνουμε πολλά, τού είπε ο πατέρας του. "Εχουν έπιγραφές, έχουν πρόσωπα, και μυθολογικά και ιστορικά. Πόσων αρχαίων βασιλιάδων ξέρουμε σήμερα τή μαρφή μόνο από τή νομίσματά τούς!

—Από πόσα χέρια να πέρασαν αυτά τή νομίσματα πού βλέπουμε στή γυάλα! είπε ο "Αλκίης. Και ποιός ζαίρει αν κανένα απ' αυτά δεν τή έπιασε κάποτε κι' ο ίδιος ο Περικλής!

—Καθόλου άπίθανο, είπε ο πατέρας. Αυτά τή χάλκινα είναι τήσ εποχής του. Τά χρυσά είναι νεώτερα.

—Και θάχουν μεγάλη αξία, είπε ο "Αλκίης. Τά χρυσά μάλιστα.

—Σ' αυτό γελιέσαι, είπε χαμογελώντας ο πατέρας. Ένα μικρό χάλκινο νόμισμα, τιποτένιο, μπορεί να ζήση εκατό φορές περισσότερο από ένα χρυσό μεγάλο. Και ζαίρεις γιατί; "Από τή χρυσό μπορεί να υπάρχουν πολλά όμοια στα Μουσεία κι' έτσι να μην έχει παρα τήν αξία σχεδόν τού χρυσαφιού του (μια λίρα: δυό λίρες;) ενώ τή χάλκινο μπορεί να είναι σπάνιο και καμιά φορά μοναδικό. Δηλαδή να μην έχει βρεθεί ως τώρα άλλο όμοιο. Και τότε ή αξία του είναι πολύ μεγάλη. Νά λοιπόν μια περισταση πού τή χρυσάφι, τή πολυτιμότερο από τή μετάλλα, είναι λιγότερο πολύτιμο κι' από τή χαλκό.

—Τί όμορφα πού τή έκαναν όλα οι αρχαίοι "Ελληνες! είπε ο "Αλκίης όταν γύριζαν απ' τή Μουσείο. Εκείνα τή άγγελα, εκείνα τή άγαλματάκια, ήταν τρέλλα! Και τή νομίσματα τή ίδιο είδατε τί ώρατο κεφάλι είχε άπάνω κείνο τή χρυσό;

—Μά ήταν μεγάλη τεχνίτες, είπε ο πατέρας. Σε όλα. Κι' όπως έχτιζαν ένα ναό διοάρμαρο, θαυμάσιο για τήν όμορφιά και τή μεγαλοπρέπεία του, έτσι κατασκεύαζαν κι' ένα μικρό, πήλινο, τιποτένιο, μα κομψότατο, χαριτωμένο ζωγραφιστό άγγελο, σαν αυτά πού είδαμε.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΔΟΣ

Ο ΑΣΠΡΟΣ ΛΥΚΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ υπό NORBERT SEVESTRE

— Συνέχισι από τὸ προηγούμενο —
— Λοιπόν, Μό, τί τρέχει, ξαναρώτησε ὁ Ντενὴ δταν ἔφτασαν πιά στὸ βάλθος τοῦ κήπου, ποὺ ἦταν περιτριγυρισμένος μ' ἕναν ψηλὸ μανδρό-τοίχο.

Ὁ ἄξιος ὑπηρετὴς ἔστριψε τὸ κεφάλι του καὶ κοίταξε πρώτα γύρω του γιὰ νὰ ἰδῆ μήπως κανεὶς τοὺς εἶχε πάρει ἀπὸ πίσω. Ὅχι, στὸ βάλθος τῆς δευδροστοιχίας ὁ φρουρὸς ἐξακολουθοῦσε νὰ βηματίζει πέρα-δῶθε μὲ τὸ τουφέκι του στὸν ὦμο. Σὴν νὰ μὴν ἔφθανε αὐτὴ ἡ πιστοποίηση ὁ Μό ἔκανε μιὰ βόλτα στὰ κοντινὰ δένδρα καὶ κοίταξε κιόλας κάτω ἀπὸ ἕνα πικρὸ θάμνο. Μὰ καὶ πάλι δὲν ἀνακάλυψε κανένα.

Ἦσυχος πιά καὶ αἰγούρος πὼς κανένα ἀδιάκριτο αὐτὶ δὲν ἔκουγε τίς ἐκμυστηριώσεις του, ὁ Μό κάθισε σταυροπόδι στὸ γρασιδί, ἔκανε νύημα στὸ Ντενὴ νὰ καθήσῃ κοντὰ του καὶ ὕστερα ἐφόρεσε στὰ μέτια του ἕνα ζευγάρι μαῦρα γυαλιά, τόσο μεγάλα ποὺ τοῦ σκέπαζαν τὸ μισὸ πρόσωπο.

Ἦσυχος ἀπ' ὧδες αὐτὲς τίς μαγουθρες θὰ νομίζετε βέβαια πὼς ὁ Μό θὰ φανέρωνε πιά χωρὶς ἄλλες διατυπώσεις τὸ μυστικὸ του. Μὰ δὲν ξέρετε, φαίνεται, καλὰ τοὺς ἄνναμιτες.

Ὁ «μπόν» μὲς φύσηξε πρώτα τὴ μύτη του τρεῖς φορές στὴ γραμμὴ. Τρεῖς φορές στὴ γραμμὴ ἔβγαλε τὰ ματογυάλια του καὶ τὰ ξαναφόρεσε, ἀφοῦ πρώτα σκούπισε καλὰ τὰ γυαλιά μὲ τὸ μαντήλι του. Ἦσυχος ἔμεινε βυθισμένος σὲ τέτοιο βαθὺ ρεμβασμό, ποὺ ὁ Ντενὴ, ποὺ ἀπὸ μέσα του γελούσε, ἄρχισε στὸ τέλος ν' ἀναρωτιέται μήπως ὁ Μό τὸν εἶχε πάρει γιὰ κορόιδο.

— Ἐ, λοιπόν, κύρ-Μό, ἔκανε ἀνυπόμονα ὁ μικρός. Ἐχεις σκοπὸ νὰ μιλήσης σήμερα ἢ θὰ μείνης ἔτσι ὡς ἄβριο τὸ βράδυ; Μοῦ ἀνοίξεις κιλὰ-

καλὰ τὴν ὄρεξη καὶ τώρα μὲ κάνεις νὰ στέκουμαι στὰ καρφιά.

Τὰ λοξὰ ματάκια τοῦ ὑποψήφιου ἀγροφύλακα μισόκλεισαν πονηρὰ πίσω ἀπὸ τὰ γυαλιά του. Ἦσυχος εἶπε μὲ τὸνο ἐμπνευσμένο.

— Μιὰ μέρα ὁ ἀφέντης ὁ Τίγρις τριγύριζε μέσα στὸ δάσος. Σκόρπιζε παντοῦ τὸν τρόμο κι' ὄλοι σχεδὸν οἱ κάτοικοι τοῦ δάσους, τρομοκρατημένοι ἀπὸ τὰ μουγγρητὰ του ἔτρεχαν γρήγορα-γρήγορα νὰ χωθοῦν σὲς τρύπες τους ἢ σὲς φωλιές τους ἢ ἔφευγαν μακριὰ του σάντρελλοί. Ὁ ἀφέντης ὁ Τίγρις εἶχε ἐμπιστοσύνη στὴ δυνάμη του καὶ δὲν νόμιζε πὼς ἦταν ἀνάγκη νὰ προσέχη τοῦ πατάει καὶ ποὺ πάει.

Ἦσυχος, ἕνας πονηρὸς κι' ὑπουλος Δράκονταξ, ἀκούγοντας τὴ βροντερὴ φωνὴ

τοῦ ποὺ πλησίαζε, ἐκρύφτηκε στὸ δρόμο του κι' ἐτοιμαζόταν νὰ χυμῆ-ξη ἐπάνω του καὶ νὰ τὸν ἀρπάξῃ ἀπὸ πίσω. Μὰ γιὰ καλὴ του τύχη, ἕνα πουλάκι ποὺ βρισκότανε κριμμένο ἀνάμεσα σὲς φυλλωσιές, ἔβαλε μιὰ μικρὴ φωνίτσα καὶ προειδοποίησε ἐγκαιρὰ τὸν βασιλιὰ τοῦ δάσους γιὰ τὸν κίνδυνο ποὺ τὸν ἀπειλοῦσε. Ἔτσι πρόλαβε ὁ ἀφέντης ὁ Τίγρις καὶ ἄλλαξε δρόμο πρὶν νὰ προσφθάσῃ νὰ τοῦ κἀνῃ τίποτε ὁ Δράκονταξ.

— Ἐκανε καλὰ, συμπέρανε ὁ Ντενὴ, καὶ τὸ παραμύθια σου μ' ἀρέσει πολὺ, καλέ μου Μό. Μὰ τὴ σημάσια

«Σοῦτ, σοῦτ, ἔκανε ὁ Μό.» (Σελ. 18, στ. γ')

του δὲν τὴν καταλαβαίνω ὁλότεια. — Ἔσεῖς οἱ Φραντσέζοι εἴσαστε οἱ τίγρηδες, εἶπε ὁ Μό. Εἴσαστε πολὺ πολὺ γενοαῖοι καὶ δυνατοί, μὰ δὲν βάζετε ποτὲ κανένα κακὸ στὸ νοῦ σας. Ὅσο γιὰ μένα, εἶμαι τὸ ἀγρυπνο καὶ συνετὸ πουλάκι, ποὺ προειδοποιεῖ τοὺς φίλους του.

— Καλὰ, κι' ὁ δράκονταξ ποὺ εἶναι; ρώτησε ὁ Ντενὴ. Ἄν ἔχω ἰδέα. Μὰ τὸ δάχτυλο στὸ στόμα ὁ Μό τέντωσε τ' αὐτὶ του πρὸς τ' ἀριστερά. Ἄδικες ὁμως ἦταν οἱ ἀνησυχίες του. Ὁ ἐλαφρὸς ἄρουβος ποὺ ἀκούγονταν ἦταν ἀπὸ ἕνα τζιτζίκι ποὺ ἔφελνε τὸ μονότονο τραγοῦδι του ἀνάμεσα στὰ χορτάρια. Ὁ Μό χαμογέλασε κι' ὕστερα ζάρωσε τὰ φρύδια του κι' εἶπε μ' ἐπίσημο κι' ἐμπιστευτικὸ ὕφος:

— Ὁ δράκονταξ εἶναι ὁ Μπᾶ! Ὁ Μπᾶ ἦταν ὁ ἄλλος «μπόν» τοῦ διοικητηρίου, ποὺ μόλις πρὶν ἀπὸ λίγες μέρες τὸν εἶχε προσλάβει στὴν ὑπηρεσία του. ὁ κ. Ντελαλάνξ. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο ἡ παρομοίωση φάνηκε κάπως ὑπερβολικὴ στὸν Ντενὴ.

— Ὁ Μπᾶ! ἀπόρησε. — Σοῦτ! σοῦτ! ἔκανε ὁ Μό Σιγώτερα σὰς παρακαλῶ, κύριε Ντενὴ. Εἴσαστε ἕνας τίγρις, δὲ λέω ὄχι. Μὰ ἡ φρονιμάδα εἶναι καλύτερη ἀπὸ τὴν ἀψηφισιὰ δταν κανεὶς ἔχει νὰ κἀνῃ μ' ἕνα δράκοντα.

— Κι' αὐτὸς ὁ δράκονταξ εἶναι ὁ Μπᾶ! — Ναι, ὁ δράκονταξ εἶναι ὁ Μπᾶ. — Μὰ τί ἔκανε, τελοςπάντων; — Τί ἔκανε; ἐπανέλαβε ὁ Μό, τονίζοντας κάθε συλλαβὴ. Γι' αὐτὸ ποὺ ἔκανε τοῦ ἀξίζει κρεμάλα, καρμανιόλα, νὰ τοῦ γδάρουν τὸ πετσί του καὶ νὰ τὸν κάψουν ζωντανό.

— Μπρρρ! ἔκανε ὁ Ντενὴ ἀνατριχιάζοντας. Πάει καλὰ ἡ κρεμάλα. Καὶ τὴν καρμανιόλα τὴ δέχομαι, τελοςπάντων. Μὰ τὸ γδάρσιμο καὶ τὸ κάψιμο, πρέπει νὰ δηλολογήσης ὅτι εἶναι πολὺ βάρβαρες τιμωρίες γιὰ ἕνα δυστυχισμένο ὑπηρετὴ.

— Ὁ Μπᾶ δὲν εἶναι κανένας δυστυχισμένος ὑπηρετὴς. — Ἄ, ναι, μὲ συγχωρεῖς, τὸ ξέχασα πὼς εἶναι δράκονταξ. Ὅπως κι' ἂν εἶναι, στὸ τραπέζι μᾶς σερβίρει ντυμένος σὰν ἀπλὸς ὑπηρετὴς καὶ δὲν φαίνεται καὶ τόσο τρομερός. Μήπως τὰ παραλὲς τὰ ἐγκλήματά του; ἔκανε ὁ Ντενὴ ποὺ ἤξερε ὅτι ἡ λόξα τοῦ ὑποψήφιου ἀγροφύλακα ἦταν νὰ νομίζῃ ὄλους τοὺς ἀνθρώπους γύρω του κακοὺργους καὶ λεπτοδύτες.

— Τὰ λέω λιγώτερα ἀπὸ ὅσα εἶναι, ἀπήντησε ὁ Μό. Γιατὶ δὲν εἶμαι ὁ Βούδδας ποὺ ὄλα τὰ βλέπει, καὶ δὲν

τοῦ ξεφεύγει τίποτε. Δὲν μπορῶ λοιπὸν νὰ κρῖνω τὸν ἄλλον, παρὰ μονάχα σύμφωνα μὲ ὅσα ἔχω μπορέσει νὰ ἰδῶ ἢ νὰ ἀκούσω.

— Γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ στὴ θέση σου θὰ φοβόμουν μήπως εἶχα γελαστῆ. — Ἄ, ὄχι δᾶ, δὲν γελιέμαι. Ὁ Μπᾶ εἶναι ἕνας παλιάνθρωπος, ἕνας μπαγαπόντης, ἕνας ἐλεεινός, ἕνας...

— Πονηρός καὶ ὑπουλος δράκονταξ, τὸ ξέρω. Μὰ ἐπάνω σὲ τί στηρίζεσαι γιὰ νὰ τὸν κατακρίνης τόσο; — Θὰ τὸ μάθετε, θὰ τὸ μάθετε.

Μονάχα, κύριε Ντενὴ, νὰ μὴν πῆτε λέξη σὲ κανένα. Θὰ σὰς τὰ φανερώσω ὄλα, μονάχα ἂν μοῦ ὑποσχεθῆτε πὼς γιὰ τὴν ὥρα θὰ τὰ κρατήσετε μυστικά.

— Σύμφωνα, Μό. Θὰ εἶμαι μουγγὸς σὰν τὸ ψάρι. — Ἀηδᾶ, νὰ συνεννοηθοῦμε: Ὅταν θὰ σὰς παρακαλέσω νὰ κάνετε λόγο στὸν κύριο διοικητὴ, θὰ μοῦ τὴν ἀρνηθῆτε αὐτὴ τὴν χάρη;

— Ὅχι, βέβαια. Θέλετε νὰ πάω νὰ τὸν εἰδοποιήσω τώρα ἀμέσως; — Ὅχι, ὄχι, ἀργότερα, ἔκανε ζωηρὰ ὁ Μό. Ὅταν θὰ ἔχω τελειώσῃ τὴ δουλειά μου.

— Θέλετε δηλαδὴ, νὰ μὴ μυριστῇ τίποτε ὁ δράκονταξ. — Ναι, γιατί γιὰ τὴν ὥρα δὲν ἔχω παρὰ ὑποψίες μοναχά. Χρειάζομαι θετικὲς ἀποδείξεις.

— Μίλα καθαρά, εἶπε ὁ Ντενὴ. — Ἀνακάλυψα μιὰ συνωμοσία. — Διὰβόλει! Μὰ αὐτὸ εἶναι πολὺ σοβαρό. Μιὰ συνωμοσία!

— Ναι. Ἡ ζωὴ τοῦ κύριου διοικητῆ καὶ τῆς κυρίας, καθὼς καὶ ἡ ζωὴ τῆς κυρίας Σιμόνης κι' ἡ δική σας, μοῦ φαίνεται πὼς βρίσκαται σὲ κίνδυνο. — Ὄ, ὦ! Κι' ὁ Μπᾶ εἶναι ἀνακατεμένος σ' αὐτὴ τὴ συνωμοσία;

— Ἀφῶς ἄλλο. Τὸν πέτυχα νὰ κρυφομιλάῃ μὲ κάττι ὑποπτους, νακουές (χωριάτες). — Πότε; — Χτὲς τὸ βράδυ. — Ποῦ; — Στὴν παλιὰ παγόδα. Ἐγύριζα στὸ σπίτι μου, δταν εἶδα μιὰ σκιά νὰ χάνεται μέσα στὴν παγόδα. Μοῦ φάνηκε πὼς τὴ σκιά αὐτὴν τὴ γνώριζα. Σὴρθῆκα ἀπὸ πίσω τοῦ καὶ χῶθηκα κι' ἐγὼ μέσα στὴν παγόδα δίχως νὰ μεῖ δῆ κανεὶς. Ἦταν μέσα μαζεμμένοι ἕνα σωρὸ ἀνθρώποι κι' ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς γνώρισα τὸν Μπᾶ, χωρὶς νὰ εἶναι πιά φόβος μήπως γελαστῶ.

— Καὶ λὲς πὼς οἱ ἀνθρώποι αὐτοὶ ἔκαναν συνωμοσία; — Στὰ σφουρα.

— Καὶ γιὰ ποῖο σκοπὸ; — Πιστεύω πὼς λογαριάζουν νὰ κάνουν κάποιο κακὸ σὲ σὰς ἢ στοὺς γονεῖς σας. Ὁ Μπᾶ μπήκε στὴν ὑπηρεσία σας μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ κἀνῃ τὸν κατασκοπο καὶ νὰ μπορῇ νὰ εἰδοποιῇ τοὺς συνωμότες γιὰ κάθε τί ποῦ θὰ τοὺς ἐνδιαφέρῃ. — Αὐτοὶ οἱ ἐλεεινοὶ δὲν περιμένουν παρὰ τὴν πρώτη κατάλληλη εὐκαιρία γιὰ νὰ κάνουν τὸ κόλπο τους.

— Ἐὐχαριστῶ. Ἐκανες πολὺ καλὰ ποὺ μὲ προειδοποίησες, καλέ μου Μό. Ἐνας τίγρις ποὺ ξέρει τὸν κίνδυνο ἀξίζει γιὰ δέκα. Ἐχομε τώρα νὰ λογαριαστοῦμε ἐμεῖς οἱ δύο μας, κύριε δράκοντα.

— Προσέξτε καλὰ, σύστησε ὁ Μό. Μοῦ φαίνεται πὼς ἐμένα ἄρχισε κιόλας νὰ μὲ υποψιάζεται.

— Θὰ λάβω ὅπ' ὄφιν μου τὴ συμβουλή σου, ὑποσχεθῆκε ὁ Ντενὴ. (Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΖΟΤΑΗ

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΚΙ' ΑΛΛΑ ΣΚΟΥΛΗΚΙΑ

Συγκίνηση στὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο τοῦ χωριοῦ: πῆγε ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς!

Μπαίνει στὴν τάξη, ματιάσει μιὰ μικρούλα, ποὺ τοῦ φαίνεται ἔξυπνη, καὶ τὴ ρωτᾶ:

— Πὼς σὲ λένε σένα; — Βασιλικούλα. — Μπορεῖς, Βασιλικούλα, νὰ μοῦ πῆς μερικὰ ὀνόματα ζώων;

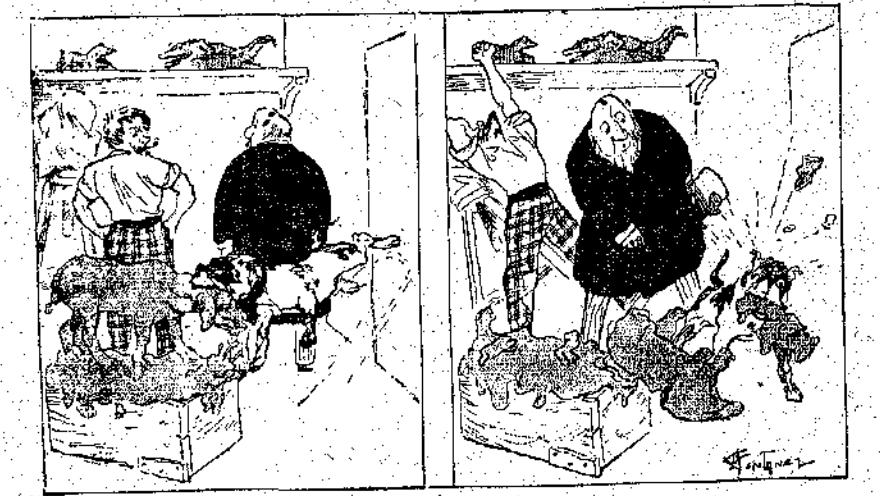
Ἡ μικρὴ σκέπτεται, σκέπτεται κι' ἐπιτέλους λέει:

— Σκουλήκια! — Καλὰ, κάνει ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς, καὶ τὰ σκουλήκια βέβαια ζῶα εἶναι. Πὲς μου τώρα κι' ἄλλα. — Κι' ἡ μικρὴ, χωρὶς αὐτὴ τὴ φορά νὰ σκεφθῇ καθόλου, φωνάζει:

— Κι' ἄλλα σκουλήκια!

Θ. ΑΝΑΝΙΑΣ

Ο ΓΥΨΙΝΟΣ ΣΚΥΛΟΣ ΚΙ' Ο ΑΛΗΘΙΝΟΣ

Μιά ιστορία σὲ τέσσερις εἰκόνες χωρὶς λόγια, ποὺ μᾶς δείχνει πὼς, δταν πηγαῖν κανεὶς στὸ ἐργαστήρι γλύπτη ποὺ κάνει γύφινια ζῶα σὰν ἀληθινὰ, δὲν πρέπει νὰ παίρνῃ μαζί του καὶ τὸ σκύλο του.

ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

Τις άλλες είχα κατέβει στις «Πλακοδρές» να σιγαλιώσω τον κόσμο την ώρα του βαπτισμού. Η λιγοστή κίνηση της χώρας ζωηρεί πάντα τη μέρα που έχει βαπτισμό, γι' αυτό καταβαίνω τότε-τότε να περάσω την ώρα μου από το θαυμάσιο θεωρείο κάποιου παραλιακού μικρομάγαζου.

Εκεί λοιπόν που κοιτάζα, τράβηξε την προσοχή μου κάποιο παιδάκι ως δεκαπέντε χρονών με το ένα πόδι του στο γύφο που το σήκωναν με προσοχή για να τ' ανεβάζου ως τον ίδιο δρόμο που περίμενε τ' αυτοκίνητο.

Τό θέαμα αυτό μου φερε στο νου κάποιο άλλο παιδάκι που το γνώρισα στον «Εδαγγελισμό», όταν κατά κακή μας μοίρα βρισκόμαστε στο κρεβάτι της άρρώστειας και τού πόνου, κάτω από την ίδια δάσκαρη και μελαγχολική αίσθηση που μύριζε ιδώδιο και αϊθέρα. Τό λέγανε Μενέλοιο, ήταν δέν ήταν δέκα χρονών, σγουρόμαλλο, ξανθό και όμορφο σαν ένας μικρός θεός και εξυγνα ώσκιμ' εκεί που δέν παίρνει. Ήταν ή ψυχή των άρρώστων και ή παρηγοριά μωζί. Κάποιο αυτοκίνητο, περιγώντας από ένα στενό δρόμο του χωριού του—κοντά στη Σπάρτη— του είχε κτυπήσει οσφραζά το πόδι και αναγκάστηκαν να τό φέρουν στο Νοσοκομείο για να του κύνουν ή χειρουργήση.

Είχε χίμποςον κηρό μέσο—εγώ τό βρήκα εκεί όταν πήγα—και είχε ξεθαρρέψει με γικτρούς, αδελφές και παλιούς άσθενείς. Ώρες-ώρες τό κοιτάζα λυπημένα, ξεχνούσα τό δικό μου πόνο και σκεπτόμουν αυτό, που τόσο δά παιδί έλειπε από την άγκυλιά της μάννας του—μακριά απ' την Αθήνα κιόλας, γιατί που ν' άφισή τους άλλους μόνους στο χωριό—και ή πόφερνε καρτερικά σαν μεγάλος.

Οι αδελφές τόν είχαν σαν παιδί τους—δυο-τρεις μάλιστα ποξεραι ρωσικά—Έλληνίδες απ' τη Ρωσία ξεριζωμένες από τό Μπολσεβικισμό—τό μαθαίνανε ένα φρωτικό τραγουδάκι που άρχιζε:

Καταρομάλλο άρνι μακριά από τη μαμά μου

γιατί και κένο ήταν καταρομάλλο και μακριά απ' τη μάνα του. (Δέν πιστεύω όμως και από κακοκεφαλιά του όπως τό άρνάκι που τό έφαγε ο λύκος).

Εκείνες τις ήμέρες έτυχε ναρθή και κάποιος ήγούμενος άρρωστος, που έπαιζε μωζί του σαν μικρό παιδί, τινάζοντας τό πελώριο κόκκινο μπαλόνι που είχε φέρε κάποιος θετός του μικρού μωζι με άφθονα μπαμπούνα.

— Τι σκέπτεσαι, μου φώναζε τακτικά, όταν μ' έβλεπε ναμαι παραδομένος στη συλλογή, ο κ. Χ (έ διευθυντής) είπε πώς θα γίνεις γρήγορα καλά. Τό άκουσα που τέλεγε στον επιμελητή άμα πέρασε κοντά μου.

Τά κρεβάτια μας ήταν έντικρουστά και μούγγεφε καμμιά φορά να γελάσω για τις φάρμες που θα σκάρωνε στην «άδελφή προύσταμένη», όταν τού φερνε, για να τό άπασχολή, να τυλίξη «τολόπια και γάζες». Βιβλίο όμως δέν έπαιρνε ο μασκαρατζίκος, παρά μόνο έφημερίδες και περιοδικά. Κι' έτσι απ' τη μιά μεριά τό άτύχημά του, κι' απ' την άλλη τό διάφορα παραδολόχρωμα έντυπα, τόν είχαν μεγαλώσει και ξανοίξει πρόωρα.

Συνήθως κοιμόταν πολύ νωρίς, γιατί άπόκανε πιά όλη μέρα να λέη και να παίξη όσο του επέτρεπε ο στενός χώρος του κρεβατιού, τό βράδυ όμως της Πρωτοχρονιάς είχε δηλώσει πώς δε θα κοιμηθί για να δει τη σουρπριζ που έτοιμάζαν οι αδελφές. Πραγματικά στις 12 άκριβώς τη νύχτα σδύσανε όλα τά φώτα ως και τά μεσιανά μικρά-μικρά γλομπάκια, είδος καντηλιού για τη νύχτα, ένθ συγχρόνως από τό φαρδί διάδρομο ακούγονταν σιγανά τό κάλιντα. Σέ λίγο ένας φωτεινός χείμαρρος από αναμμένες άσπρες λαμπάδες, που τις κρατούσαν οι άσπροφρεμένες έπίσης αδελφές, χύθηκε στη μικρή αίθουσα που εκείνη τη στιγμή παρουσίαζε τό πύ φαντασμαγορικό θέαμα που μπορούσε να δη κανείς. Και ή λευκή όπτασία, σαν υπερκόσμιο άγγελικό διάδκ, πέρασε και χάθηκε πάλι στο διάδρομο, χαρίζοντας για λίγο ανάκουφισή στα χλωμά πρόσωπα που νοσταλγούσαν τό σπίτι τους. Ο μικρός μας, τρελλός από χαρά ξεφώνιζε δεξιά κι' άριστερά, ένθ ή «διανυκτερεύουσα» αδελφή προσπαθούσε να τόν ήσυχάση.

Την άλλη μέρα τό πρωτ τό δάπεδο και τά κρεβάτια μας ήταν χιονισμένα από μικρά άσπρα χαρτάκια με τις λέξεις «χρόνια πολλά», «ετυχιωμένος ο καινούριος χρόνος», που τά πέταξαν περνώντας οι αδελφές.

Άμα γίναμε καλά χωρίσαμε. Πρωτα έφυγε ο Μενέλοιο, κουτσάινονας λιγάκι άκόμκ, στηριγμένος σ' ένα μπαστούνάκι από τό ένα μέρος, και με καμιά στο μπράτσο του πκτέρο του από τ' άλλο, που έλαμπε από χαρά για τη σωτηρία του παιδιού του—και από τότε δέν τόν ξαναείδα.

Άν τύχη και διαβάση καμμιά φορά αυτές τις γραμμές, δε μάθη πώς τόν θυμάμαι πάντα με συμπάθεια

γιατί στάθηκε ένας άδελος και ελικρινής μικρός φίλος.

Αυτή τη θύμηση λοιπόν μου φερε ο μικρός ταξιδιώτης με τό πόδι στο γύφο, που παιός ξέρεi πάσους πόνους τράβηξε στις κρέσες και σκυθρωπές αϊθουσες του Νοσοκομείου.

ΑΝΝΟΣ Σ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

ΚΡΙΝΑ ΣΤΗΝ ΑΜΜΟ

Je songe chaque fois que le degout m'acable d'un retour important Aux pales blees lys qui poussent dans le sable Et que nourrit l'embrun.

J. MORÉAS

Συλλογίζομαι, πολλές φορές, όλα εκείνα τά κρίνα που είχα κόψει, παιδί, τά καλοκαιρινά βράδια σε μιά μεγάλη άμμουδιά.

Τά λευκά περιέργα κρίνα, που φουτρώνουν στην άμμο, με τά χλωμά σκρκώδη πέταλα, τραγουπιμένα από χιλια τόσα λείψανα της θάλασσας.

Ήταν τόση ή χαρά μου τότε να τά βρίσκω! Τραβούσα κι' έβγαζα ένα μακρό σαρκώδη μίσχο μέσα από την άμμο. Μάζευα δαχ ήθελα, όσο που ζαλιζόμουν απ' τη μυρωδιά τους.

Τά φερνα στο σπίτι, μπουκέτο δολόκληρο στην άγκυλιά μου, και τ' άκουμπούσα έξω απ' τό σπίτι γιατί μωρίζανε πολύ. Εκεί πιά τά ξεχνούσα.

Τ' άλλο βράδυ, τραβηγμένη πάλι από τό δυνατό άρωμά τους τό θυμάμουν στην άμμο και πήγαινα να ξαναμαζέψω.

Ξεφώνιζα από χαρά κάθε φορά που έβλεπα ένα χλωμό λευκό κεράλι να ξεπροβάλλη έξω από την άμμο άνόμεσα στα τόσα πράγματα και σκουπίδια που έφερνε ή θάλασσα.

Δέν ρωτούσα που ήταν κρυμμένοι οι βολβοί τους και πώς φουτρώνανε εκεί. Τους πίστευα κρυμμένους πολύ βαθειά στην άμμο να τους τρέφει ή θάλασσα από κάτω.

Πίστευα δι με τά κύματα που ζώνταν οι κρυμμένες ρίζες τους. Τά έπαιρνα λουλούδια, απλά λουλούδια που φουτρώνανε εκεί, όπως άλλα φουτρώνανε άλλο.

Τότε, τά εύρισκα και είχα κόψει πολλά. Σήμερα, που ξέρω πόσο άξίζουν, δέν είναι εύκολο να ξαναβρω...

Τά θυμάμαι μόνο, στα μακρινά εκείνα δειλινά, στη μεγάλη εκείνη άμμουδιά που τόσο είχα αγαπήσει, και προσπαθώ να ξαναφέρω πάλι τό άρωμά τους στη μνήμη μου.

Τό άρωμά τους τό βαθύ, τό μεθυστικό τό ανακατεμένο με την άρμύρα της θάλασσας.

Μά ούτε κι' αυτό είναι εύκολο πιά να ξαναζωντανέψω.

ΑΙΜΙΛΙΑ ΠΕΤΡΑΚΗ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Φθινόπωρο! γυνιά κλαριά, κίτρινομένα φύλλα Στερνές ζωές της Άνοιξης σκεπάζουνε τη γη. Τά πάρκα είναι έρημα, Πουλιού, ούτε φωνή, Και παγερός ο άνεμος μας φέρνει άνατριχίλα

Στά πρώτα τ' άστραπόβροντα τά ένδη τινάζεισαν Τά φτερωτά μισέφανε σε χούφες τροπικές. Θαιπόφωτα τό ρόδινα τά δειλινά γιγίχαν. Και σκοτεινές οι ξάστερες τρισόμορφες αυγές,

Σε βράχους σκοτεινόχρωμους; άγριόπουλα πεταύν Στήν άμμουδιά άνεμόδαρτο ξεχύνεται τό κίμα Μέσο στην τερφή τη θάλασσα ναυτοπούλα υφνούν Και γοργαλίζουν τό ύγρό, τό άπέραντο τους μνήμα.

Φθινόπωρο! Μεγάλογλη ή όμορφιά τριγύρω Μεγάλογλη σά μιά καρδιά χωρίς ήλιο κι' άνθος Σκουπίστημε από παντοθ της Άνοιξης τό μύθο... Μά θα ξαναρθή δλόχρη μ' έλλείδας τους παλμούς.

Ραγισμένη Αόρα

Η ΒΑΛΑΝΙΔΙΑ

Β'

Ήταν πρωί καλοκαιριάτικο και ο κύρ-Δήμος μόλις είχε γυρίσει απ' τη βουκή και καθόταν χαλαρωμένος στη σκάκι της βαλανιδιάς. Η φλογέρα του άφανε γλυκούς, παραπονιάρικους τό-νους, που κολούσαν στην κρουσταλλένια και καθόρα ακρόσασμα σαν τά κυματάκια της θάλασσας στο γιάλο. Άξάννα μές απ' τά θυμάρα και τούς θάμους είδε να προβάλλουν δυ άνθρωποι, που έρχόνταν κατ' έπάνω του. Παραξενεύτηκε, γιατί σπάνιο ήταν να έρθουν στη σπάνη του. Τόν νόμιζαν όλοι γέρο-παλαβο και μισάνθρωπο.

—Μωρέ τί θέλουν τούτοι δω με τό φράγκικα; μου μούρισε.

Τά πικνά του φουδία σούφρωσαν. Έκαμε ένα κίνημα, σά για να στερεώση την κάπα του καλύτερα και σηκώθηκε όρθιος, δείχνοντας έλο τό πελώριό του άνάστημα. Στο μεταξύ οι δυ άγνωστοί κλησίασαν και χωρίς να καλημερίσουν τό γέρο-βουκό, ρώτησαν:

— Δε μά; λές, γέρο, δικό σου είναι αυτό τό μέρος;

Ο κύρ-Δήμος έσφιξε την άγκλίτσα του, έφρισε πάλι την κάπα του κι' απάντησε:

— Και βέβαια δικό μου είναι!

— Δε μάς δείχνεις τό χαρτιά σου;

— Ρέι! Τί χαρτιά μου και κολοκυθία: Έγώ κάθουμ' έδώ δέκα χρόνια. Οι δυ ένοι χαμογέλασαν ειρωνικά ένώ ο κύρ-Δήμος συνέχισε:

— Δε μ' έτε τώρα. Γιατί ουσά ή άφενιά σας;

— Γιατί δέν είναι δικό σου, γέρο, αυτό τό μέρος.

Έβγαλαν κάτι χαρτιά απ' την τσέπη τους και ψιθύριαν.

— Βέβαια! Έτσι είναι. Ο Δήμος Τυρός κάθισε έδώ και χρόνια, γιατί τό μέρος ήταν έλεύθερο.

— Κι' έπειτα γυρίζοντας στον άμίλητο κύρ-Δήμο:

— Άκου δά γέρο, τού είπαν. Έσύ έστησες τη σπάνη σου σ' αυτό τό μέρος όσο ήταν έλεύθερο. Γι' αυτό δέν σε πείραζε κανείς κι' ούτε μπορούσε να σε πειράξη. Μά τώρα όλο τούτο τό κτήμα, που βλέπεις, ως εκείνη την καστανή, τό αγοράσαμε έμεις απ' την κυβέρνηση. Έδώ που κάθισα θα γίγνη κανέναν για τούς ξένους. Σε δυό μέρες λοιπόν πρέπει ναχής φύγει. Δέν είναι και τίποτα σπουδαίο! Πήγαινε λίγο παρακάτω. Θάβρης κι' εκεί δέντρα να μείνεις.

Και χωρίς πάλι να τόν χαριστίσουν έστριψαν και χόθησαν πίσω απ' τά ψηλά χόρτα.

Ο κύρ-Δήμος έμεινε για λεπτά άκίνητος, ύστερα έκαμε δυο-τρία βήματα πίσω κι' άκούμπησε στη γέρινη βαλανιδιά... Πρωτη φορά έννοιωθε τέτοια δειλία, τέτοια άδυναμία. Αότος που για στήριγμα δέν είχε παρά τά γερά του πόδια, τώρα δέν μπορούσε να σταθί χωρίς βοήθεια. Τά μάτια του θάλασαν, ή κάπα του γλύστρησε απ' τόν ώμο του κι' έπεσε από χάρμα. Η άγκλίτσα ξεφυγς απ' τό χέρι του κι' έπεσε κι' εκείνη μπροστά στα πόδια του. Σκέπασε τό δασύ του πρόσωπο με τις φαρδέτες παλάμες που προβάλαν οι φλέβες σαν άνάγλυφα φείδια μέσα απ' τό δέσμα.

Ο κύρ-Δήμος έκλαιε... Έκλαιγε σά μωρό παιδί... Τό στήθος του άνεβοκατέβαινε. Τό σώμα του, σά με θάυμα, ζάγωσε, μίκρυνε. Τά πόδια του έτρεμαν πιά. Όλος ο πόνος, που κρυβόταν στην ψυχή του, σά σε σβυσμένο ύψάσαιο, τόσα χρόνια, πήδησε, και ζεστός σά τη λυρα, πλημμύρισε όλη του την καρδιά και γέμισε τά μάτια του δάκρυα. Πινούσε όποις δταν έμαθε τό σκοτωπό του γιού του, έσως και περισσότερο.

Κι' αλήθεια, μεγάλος είναι ο πόνος όταν χάνει κανείς ένα δικό του, διπλός όταν χάνει και τις άναμνήσεις του.

Σε μιά στιγμή έστριψε παράφορα, άγκάλιασε τό χοντρό κορμό της βαλανιδιάς κι' άρχισε να τη φιλή με πάθος, ένθ τά χέρια του, σά νάκαν τυφλός, φαχούλευαν τούς ρόθους και τις σχιμές έδώ κι' εκεί, τρέμοντας.

Και τό δέντρο, σά να αίσθανόταν κι' αυτό τη λύπη, την τραγική του ζωντανού του φίλου, κούνησε τά σκούρα κλαριά του, έδιωξε τά φοβισμένα πουλιά κι' έφρανε με λίγα φύλλα τό γέρο που έκλαιγε στη ρίζα του.

Ήσυχια κυριαρχούσε. Δέν ακούονταν παρά τό τζιτζιρίσιμα απ' τά τζιτζιρία, τά κλάματα τού γέρο-τσολάνη και πού και πού κανένα βέλασμα.

Άξαφνα ο κύρ-Δήμος σηκώθηκε, δ-πικς ήταν, σε κακή κατάσταση. Τράβηξε μερικά βήματα παρακάτω, ύψωσε τό κεφάλι του, κοιτάξε τη βαλανιδιά

και ψιθύρισε χαμώγελώντας: — Κοίταξε! Κοίταξε! Κοίταξε! Κοίταξε!

Τά μάτια του καθρέφτιζαν τόν άλλο κόσμο. Προχώρησε μ' άργά βήματα κι' έπεσε στη γέρινη ρίζα...

Την άλλη μέρα, περνώντας ένα τοο-κανόκουλο, τόν βρήκε νεκρό.

— Πάει κι' ο γέρο-παλαβός, ψιθύρισε. Θεός σωθές τον, τόν κακομοιρη-Δενιάτας

Χ Α Ρ Α

Τι κι' αν χλωμό φθινόπωρο τά δέντρα [έρημάνει, Κι' άνατριχίλα παγερή βοριάς τρελλός [σκορπάει;

Τι κι' αν βουριά τά σύννεφα τόν ήλιο [άφανίζουν Κι' άρχίνεις τόν άγριό χορό ή καταί [γίδα;

Ρόδινη έντός μου άνοιξη γλυκά χαμο- [γελάει. Της νεότης μου τ' δλόχλωρο δεντρί [τώρα φροντίζεις,

Όλόδροσα τό λούλουδα της σκέψης [μου άνθίζουν Και ψάλλει μου τ' άξένοιαστο χαρτί [τραγουδι ή έλλίδα.

Μικρομυγαλή

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΤΟΜΟΥ ΜΑΣ

Πάει κι' αυτός ο κόμος. Πέρασε κι' αυτή ή χρονιά. Πότε ήταν που στο χαρτοφύλακά μου είχα 2-3 φυλλάδια; Και τώρα δε μπορεί να τό χωρήσει τόσα που μαζεύτηκαν! Σάν τό νεράκι κυλάει ο χρόνος και δέν τόν καταλαβαίνουμε... Κι' όμως τά σημάδια που άφίνει έπάνω μας φαίνονται άρκετά καλά. Θυμάμαι τη Μικρομυγαλή (την άγνωστέ μου) που πέρσε μόλις μπορούσάιζε, βγάζοντας τις τρυφερές έκείνες φωνούδες, α α α! Τώρα τρέχει όλη μέρα τραντάζοντας τό σπίτι με τούς βρόντους και τά... αυτοσχέδια τραγουδία της!

Άρ' ή Έλένη που χάλανε τόν κόσμο στο σχολείο από τόν ντόρο— τί σου λέει;—ναυα σήμαρα με σοβαρή σοβαρή δασκαλούλα και... να φρίκτη με την άνησυχία που κάνουν οι μαθητές της! Άσε την «τρελλοαπουλακιά» την άδεραφή της (έτσι την είχαμε βγάλει) που μούγινε... σιβασθή κυρία!

Μήπως ή μαμά της Δέλας που πέρσε τη ζηλευάνα κιοριτάκια δεκαοχτώ χρονών για την όμορφιά της και τη χάρη της, φέτος δε κατάντησε απ' τά βέσ να να φαίνεται πενήντα χρονών; Η ό παπούλης της Μαρίας, που μάς συνόδευε ως τά πόρτα σ' όλες μας τις μικροεξδρομές να πείσει κατάκοιτος στο κρεβάτι! Πόσες άλλλαγές μέσα σ' ένα χρόνο. Πόσες χαρές σέφνει μαζί αυτός ο άθάνατος γέρος, αλλά και πόσα δράματα!

Μά και στον έαυτό μας αν οίξουμε μιά ματιά θα δοθίμε, πόσο μας άλλαξε. Τά χρόνια μας ατζέξισαν κατά ένα άριθμό (κι' άλλιομο) κάθε χρόνο άβγατίζουν), τό μυαλό μας φωτίστηκε από περισσότερα άνοιχτά παραθυράκια, οι απαιτήσεις, οι έννοιες μας έγιναν μεγαλύτερες, τό φορέματά μας δέλουν μάλαμα κι' άλλα πολλά.

Έτσι κι' ή Διάπλάση μας από χούνο σε χρόνο μας παρουσιάζει κάποια

ρηγοριάν (εὐχαριστῶ πολύ γιά σου, θά περάσω κι' ἡ «κακοτυχία», μή βιάζεσαι.)
Πορφύρον τοῦ Εὐδελίου (τό λάθος διορθώθηκε τετραβία ἔσται.) **Αναγριάν** (εἰ-
 σαι δικαιολογημένη, εὐχαριστῶ πολύ, ἔ-
 σται.) **Εἰλζαν Λάντι** (ἔλαβα, εὐχαρι-
 στῶ, ἐξέτελεσα μὴ ἀργήσης πάλι νά μου
 γράψης.) **Φίλιππον Χελιδόνα** (θά εἶδες
 τήν ἐγγραφή τοῦ ψευδώνυμου σου· πολύ μ'
 εὐχαρίστησε τὸ πρῶτο σου γράμμα· ἔπι-
 ζω γὰρ μὴ γράψης συχνά.) **Ρεξεντιάν** (πε-
 ριμένω) **Παλιάν Ἀθήνα** (εἰς γίνεσι πιά
 καὶ νομίζω ἀρκετὰ καλή.) **Ἐνδοξόν Ἐλ-
 λάδα** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ, ἔσται.) **Γ.Κ.
 Παπαμαργαρίτην** (εὐχαριστῶ πολύ· Ὁ-
 δηγόν ἔσται.) **Ντέντινιβ** (μετὰ χαρᾶς
 αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο, καθὼς θά εἶδες, σοῦ
 ἐνέκρινα· σοῦ ἔσται καὶ ὀδηγῶ.) **Ἡλέ-
 κτραν Κανέτσου** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ, ἔ-
 σται.) **Γεώργιον Σπανολιόν** (ἔσται.) **Μ-
 κκουλοκίτην** τῆς **Ἐργασού**, **Ἡβην**
 κτλ. κτλ.

Εἰς ἑσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν 7
 Δεκεμβρίου θλαπυτήσω στὸ ἐρχόμενον.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ νέου 267ου Διαγωνισμοῦ.
 Αἱ λύσεις τοῦ φύλλου τούτου δεκταὶ μέχρι 9
 Φεβρουαρίου.

11. Λεξιγραφος
 Τὸ πρῶτο μ' ἀπλὸ γράμμα,
 Τῆλο μου μηχανή
 Που φτιάγει τό... ἄλειο.
 Τὰ δύο μαζί, τί θάρμα!
 Ἀρχαῖος βασιλεὺς
 Που ποῖς δὲν θά τὸν εὖρη;
 Ἰαπέτης τοῦ Θανάτου

12. Μεταγραμμιομὸς
 Γράμμ' ἀλλάζει μόνον ἓνα
 Τὸ πουλί καθὼς πετοῖται,
 Κι' εὐθὺς γίνεται λαός
 Που σὲ χρόνια περασμένα
 Στὴν Ἑλλάδα κατοικοῦσε,
 Ἀρχαιότατος αὐτός.

13. Τονόγραφος
 Συγκριτικὸ ἐπίθετο
 Ἄν, λῦτη, ὀξυτονισμῶς,
 Μία πόλη χωρὶς ἔξοδα
 Ἑλληνικὴ θά χεῖσῃς.

14. Δημῶδες Αἰνίγμα
 Ὅλη τὴ νύχτα εἰν' ἀδειανά,
 Κι' ἀπ' τὸ πρῶτ' ἡμέρας
 Γεράτα τρέχουν καὶ πηδοῦν,
 Καὶ ἄδαια οὐτε σαλεύουν.

15. Πυγμαῖς
 +
 * + *
 * * + * *
 * * * + * * *
 * * * * + * * * *

Καθέτως ἐν τῶν ἄνω: σύμφωνον,
 σύνδεσμος, ἠρωϊκὸν κατόρθωμα, νῆσος
 τοῦ Αἰγαίου, ἀρχαῖος ζωγράφος. Οἱ
 σταυροὶ καθέτως βαθμῶς.

16. Κρυπτογραφικόν
 12845672890 = Μῆν
 28630 = Πρόσωπον Γραφῆς
 3452870 = Ἀστρονομ. σημεῖον
 4863 = Ὀσπριον
 565 = Θεά
 6845 = Βάφει
 745288 = Ἡρωί; τ. Σαίξπηρ
 89083 = Χώρα τ. Μ. Ἀσίας
 92105 = Ὄστον
 091 = Πρόσωπον Γραφῆς
 Δεξαμένω Γρικολιτσάκι

17. Πτερωτὸν Γράμμα
 Αἱ κάτωθι ζητούμενα λέξεις ἔχουν
 ἀπὸ ἓν γράμμα κοινόν, τὸ πτερωτόν,
 τὸ ὁποῖον ἀπαντᾷ πρῶτον εἰς τὴν πρῶ-
 τήν, δεύτερον εἰς τὴν δευτέραν καὶ οὕ-
 τω καθέτης:
 1, Κυνικός φιλόσοφος· 2, Βασιλεὺς
 τῆς Ἑλλάδος· 3, Μεγάλη νῆσος τοῦ
 Αἰγαίου· 4, Δημητριακόν· 5, Γεωμετρι-
 κόν σχῆμα.

18. Συλλαβικὴ Ἀκροστιχίς
 λος, μα, ταν, τα, μος, ρος, κος, θος,
 ρας.
 Αὗται εἶναι αἱ τελικαὶ συλλαβαὶ ἐν-
 νέα δισυλλάβιων λέξεων. Νὰ συμπλη-
 ρωθῶσιν αἱ λέξεις οὕτως, ὥστε αἱ ἀρ-
 χικαὶ καὶ συλλαβαὶ νάποτελοῦν κοινήν
 παροιμίαν.

19. Ἑλληποσύμφωνον
 η - σου - α - α ηευε Αἴγλη
20. Γρέφος
 εἰς Αἰόλου εἰς εἰς ἦταρ
 Ἐρμού μισθ εἰς ἦταρ
 Σταδίου εἰς εἰς ἦταρ
 Δίκου Ψυχῆς

ΛΥΣΕΙΣ
 τῶν Πνευματ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλου 39
 447. Ὑμέναιος (εἰμαι νέος). — 448.
 Μηδὲν (μῆ, δέν). — 449. Ρά-ἄρα-Ἄρα.
 450. **ΙΚΤΙΝΟΣ** 451. "Ὅστις ἀ-
ΚΑΛΑΜΙΣ γὰρ τὸν ἀλ-
ΠΑΠΥΡΟΣ λους ἐπινοοῦσι
ΒΙΚΕΛΑΣ εἰς τὸν Θεόν.
ΑΝΤΙΟΠΗ (Ἡ ἀνάγνωσις
ΠΟΛΥΒΟΣ κατὰ στίχον ἐκ
ΣΩΣΑΝΝΗ τῶν κάτω πρὸς
 τὰ ἄνω βουστροφηδόν). — 452. ΣΠΑΡ-
 ΤΗ (πατήρ, ἀσπὴ, ῥάπτει, τάπη, ἦ-
 παρ). — 453. ΟΙ-ΑΥΟ=ΓΝΩΘΙ ΣΑΥ-
 ΤΟΝ (Ὡλένη, Αἰών, Ἐκαβη Κά-
 λυμνος, Ταρσοί). — 454. Πάσσαλος
 πασσάλω ἐκκρούεται. — 455. Ἐρ-τού-
 τω εἶνα (ἐν τῶν τόνοι, κἄ).

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ
 Τῆς **Α' Περιόδου** (1879 - 1893) ἀπὸ
 τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν
 ἀκόμη μόνον οἱ ἐξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος,
 καὶ 18ος. Ἐκαστος τόμος δεχ. 25, τα-
 χυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δεχ.
28,50 διὰ τὸ Ἐσωτερικόν καὶ δεχ.
40 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.
 Τῆς **Β' Περιόδου** (1894 - 1923) ἀπὸ
 τοὺς ἐκδοθέντας 40 τόμους ὑπάρχουν
 οἱ 39 (διότι ὁ τοῦ 1918 ἔχει ἐξαντλη-
 θῆ). Ἐκ τούτων, οἱ μὲν **Τόμοι** τῶν ἐ-
 τῶν 1894-1928 τιμῶνται ἕκαστος ἑρ-
 ραφῶς δεχ. 80 καὶ ραμμένως δεχ. 85.
 Οἱ δὲ **Τόμοι** τοῦ 1929, 1930, 1931,
 1932 καὶ 1933 τιμῶνται ἕκαστος ἑρ-
 ραφῶς δεχ. 110 καὶ ραμμένως δεχ. 115.
 Ταχυδρομικὰ τέλη ἐκαστῶν τόμων
 προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμὰς: Διὰ τὸ
 Ἐσωτερικόν δεχ. 5 ὁ ἄρραφος καὶ δεχ.
15 ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικόν
 δεχ. 35 εἰτε ἄρραφος εἰτε ραμμένος.
 * * * * *

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ
 Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πᾶν λέξις μὲ ἄλλε στοι-
 χεῖα δεχ. 6, τὸ ἐλάχιστον τιμῆμα. Ἄφρον τῶν 10
 λέξεων 60 λεπτὰ ἢ λέξις μὲ πλεονάζοντα
 δεχ. 4 καὶ μὴ πλεονάζοντα δεχ. 5. Ὁ χριστιανὸς
 στίχος δεχ. 5. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουσιν τὰ
 διπλά. Ἡ προκληρῶν εἶναι ἀπαραίτητη.
 [ΔΑ' - 20]
 Στὸν καινοῦργον διαπλασιακὸν χρόνον μ-
 ριστος χαρτεριστοῦς, διαπλασιασμοῦ,
 δέξου. Ἀνταλλάσσομε τετραβιάκια, κάρ-
 τες μὲ μεγάλη τάξη. Μικρομέγαλη, Ντίνε
 Ἀδερφίτη, Νέλλη, Περιπλοκάς, Σαπνοσ-
 φουσα, Πριγκίπισσα, Νίνα Νόρα, Θέλτας;
 Παναγοπούλου; Παπατάωρη 3, Ἀθήνας.
Ἀγνή - Ἀργάμπηλη
 [ΔΑ' - 21]
 Ταρζάν, Σαπνοσφίνα Ἀδερφ, Κρίτων, μ-
 ρισ εἰς τὸ γιόρταμά σας.
Ἀργάμπηλη, Ἀγνή, Πειραιωτάκι
 [ΔΑ' - 22]
 Ἀγαπητὴ Ἀγνή, γὰρ τίς ἐπινοεῖς ἐ-
 ξετῆσαις ἐλθόντα συγχαρητήρια.
Ρέβη, Ναυτοπούλου
 [ΔΑ' - 23]
 Καπετὰν Φάντασμα, Βρυούλιας,
 Σκελετός = Τρία ἀγαπημένα ἀδελφά-
 κια.
Νέλιων
 [ΔΑ' - 24]
 Ἀνταλλάσσο τετραβιάκια μὲ δλους, δλες.
 Στείλατε: Ὅδες Στουρνάρα 56, Ἀ-
 θήνας, διὰ Γκόλφ. — Γκρέτα Γκάρμπο, Νόρ-
 μα Σήρε, δάχεσθε; Στείλατε πρῶτας.
Γιόλφ
 [ΔΑ' - 25]
 Ἀλληλογραφῶ καὶ ανταλλάσσο Μ. Μυ-
 στικά μὲ ἀνακλασσοπούλα-ες 14-16 ἐ-
 τῶν. Ἀ/ος; Ταχυδρ. Κιθώτιον 290, Λαυ-
 κωσιάν (Κύπρου) διὰ: **Ρίν-Τίν-Τίν**
 [ΔΑ' - 26]
 Νέλιων, σ' εὐχαριστῶ γιὰ τίς εἰδήσεις,
 δὲν σοῦ γράφω γιὰτὶ εἶμαι θυμωμένη·
 πιστεύω νὰ ἐξέρῃς τὸ λόγῳ.
Ὀνειροσκέλετρα
 [ΔΑ' - 27]
 Ναυτάκι, Ζιζάνιο, ἀποκαλύφατε...
 Ἐμᾶς ποῦ δὲν κρυθόμαστε; Τί ἐξο-
 πνάξῃ! Νᾶ μὴ βουκαθῆτε!
Χρυσάφεια Δούσις, Ἡλιόβγαλη
 [ΔΑ' - 28]
 Ταξιδιώτη. Ἀνὶξ Ἄνναν Ἀθηναίου,
 Ἰγρὰς 22, Ἀθήνα, διὰ Γουσταθόν.
Γουσταθὸς Φρατῆλ
 [ΔΑ' - 29]
 Ναυτάκι = Ὁρ. Νικολάου, Ζιζάνιο =
 Μ. Ψάλλη. Νομίζετε εἰθὶ θὰ ἐσφύγε-
 τε, κοριτσοῦκι μου;
Ἡνεσμα Ἀντιλογίας
 [ΔΑ' - 30]
 Οἱ, μ' ἀδελφωμένες φυχῆς, ἔς εὐχῆ-
 θεῖμα ἐλθόντα στὸν ἀγαπημένω μου
 κ. Παναγόπουλο ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ.
Ἀγνή, Ἀργάμπηλη, Πειραιωτάκι
 [ΔΑ' - 31]
 Ἐξοκλουθῶ ἀλληλογραφία, ανταλλαγῆ
 Μ. Μυστικῶν. Περιμένω ἀπ' ἔλους-ες.
 Γ. Παναγόπουλου, Παπατάωρη 3, Ἀθήνας.
Πειραιωτάκι
 [ΔΑ' - 32]
 Σκυλίτς = Ἀσπίδ, Ἐλίσα Λάντι = Ἀ-
 πιάν, Κουκλίτς = Ἀσπίδ. Ἀδοποτι-
 νεύσται στὴν (ΔΓ' - 622) χά, χά, χά.
Ὀριάντα